

Op verhaal komen

Een contextuele bijbelstudie in coronatijd

Bekijk ook de algemene instructie voor een bijbelstudie op <https://www.protestantsekerk.nl/ideeenbank/voorbeeldstudies-contextueel-bijbellezen/>. Daar vindt u aanwijzingen om de bijbelstudie te begeleiden. Bereid het goed voor en let met name op hoeveel tijd er is. Het is aan te raden zeker twee uur in te plannen, of anders het programma over twee avonden te verdelen. Maak van te voren keuzes en een tijdsplan. Deze opzet is een leidraad, natuurlijk kunt u de opzet ook aanvullen of aanpassen aan de groep.

Contextueel Bijbellezen in coronatijd

Opzet voor een studie bij Exodus 17:1-11 door Christiane Karrer

Deze studie werd opgezet als een online bijeenkomst i.v.m. corona. Ook het thema is gezocht bij de omstandigheden vanwege covid-19.

Het thema: De bijeenkomst vond plaats in november 2020 toen de 2^e golf gaande was. Doelgroep waren predikanten, kerkelijk werkers en geïnteresseerde gemeenteleden. Als thema koos ik toen “**Terug bij af hoe verder?**”. “Terug bij af” geeft aan hoe velen toen voelden, de term stond ook in menig krantenkop. Met het verdere verloop van de pandemie verandert het gevoel steeds weer wat, het probleem van de ziekte en de maatregelen die maar door blijven gaan en de vraag hoe we onder deze omstandigheden verder kunnen, blijft echter.

Online bijeenkomst: De bijbelstudie was opgezet als onderdeel van een groter geheel, een webinar. Vandaar was maar zeer beperkt tijd, het zou goed zijn om meer tijd voor gesprek per onderdeel te hebben. Vandaar noem ik geen tijden bij de opzet. Dit moet ingedeeld naar gelang er tijd ter beschikking staat.

De ervaringen met een online bijeenkomst waren naar omstandigheden goed. Het is geen echte vervanging voor ‘live’ bijeenkomsten, maar was een goede ‘plan B’. Zoom bijeenkomsten zijn vermoeiender dan andere. Mijn ervaring: een en een half uur is het maximum om de aandacht vast te houden. Liever twee bijeenkomsten plannen dan een lange.

Belangrijk: De facilitatoren moeten van tevoren goed vertrouwd zijn met het medium zoom (of welke videoconferentie vorm je gebruikt). Het beste is als een iemand verantwoordelijk is voor de techniek en de lijntjes daarvoor in handen heeft. Dat geldt in het bijzonder voor het – *werken met outbreak-rooms*: maakt werken in kleine groepen mogelijk. Een willekeurige

verdeling van deelnemers is makkelijk. Als bepaalde personen samen in een groep willen zijn, is het ingewikkelder en moet het beste van tevoren vastgelegd worden. De wissel van plenum naar outbreak-room en terug kost iedere keer tijd, ook al moet je niet echt naar een andere ruimte toe. Er moet rekening mee gehouden worden.

– *en met de share-functie*: daardoor kun jij (ook deelnemers als de host het toestaat) hun beeldscherm delen. Je kunt dus presentaties, afbeeldingen, filmpjes enz. aan allen laten zien (kan ook binnen een outbreak-room). Mijn ervaring is: wees voorzichtig met muziek. Hoewel dat mooi kan zijn, lukt het vaak niet echt binnen zoom. Samen zingen gaat niet tenzij je een zeer hilarisch effect wilt hebben. Verder kun je b.v. met een ‘whiteboard’ werken. Dan kun je net als op een reële whiteboard schrijven en tekenen terwijl je in gesprek bent.

Voor alles geldt: van tevoren oefenen!!

Liturgische opening

Dit is online bijzonder moeilijk. (Muziek zou een goede vorm zijn, maar... als het lukt.)

Ik ging een kaars ontsteken, richtte de webcam daarop en las Psalm 121 in een moderne vorm.

Kennismaking in de groep

Alles wat in gespreksvorm kan, kun je doen. (*Was binnen het webinar niet aan de orde.*)

Zelf ben ik vaak verrast hoe intens zo’n online ontmoeting en groep kan worden als je een gedeeld thema en beleving hebt. Misschien kun je deelnemers in een eerste ronde iets laten vertellen over de achtergrond van hun beeld, in welke ruimte krijgen we een inkijkje...

Het thema uitdiepen

Huiswerk

Het thema is “Terug bij af ... hoe verder?” “Terug bij af” hoor en lees je in vele uitspraken over onze tegenwoordige situatie: de besmettingen zijn opnieuw gevaarlijk hoog en willen niet dalen, de beperkingen nemen steeds verder toe, het besef dringt door dat we hiermee nog lang blijven worstelen, het uitzicht op verbetering is vaag geworden. – Wat doet dit met ons? Hoe komen we deze tijd door? Hoe kunnen en willen we verder?

Neem een kwartier de tijd. Blijf staan bij de volgende vragen en noteer in trefwoorden wat in je opkomt.

“Terug bij af” – Wat betekent dit voor jou? (Jouw stemming, jouw leven, jouw werk?)

Denk vervolgens ook aan de bredere verbanden waarin je leeft: maatschappelijk, economisch, politiek, levensbeschouwelijk (in brede zin), Andere. Welke factoren spelen volgens jou een rol bij het thema?

Bewaar je trefwoorden en stuur deze in een email aan ...

Omdat ik maar één bijeenkomst ter beschikking had, gaf het ik boven beschreven huiswerk. Er kwam veel reactie. De trefwoorden verzamelde ik en maakte een indeling naar de rubrieken “enkele mens”, “maatschappij”, “economie”, “politiek”, “levensbeschouwing”. Deze overzicht liet ik zien (via share/ beeldscherm) en gingen we als een eerste stap bespreken. Als er meer tijd is, zou ik het verzamelen, indelen en bespreken in de groep doen. Ga daarvoor op share/whitebord, schrijf de rubrieken erboven, verzamel en bespreek hoe jullie de genoemde onderwerpen willen indelen.

(Evtl. in breakout-rooms, afhankelijk van het aantal deelnemers. Dit betekent dat per break-outroom iemand moet zijn aangewezen die het gesprek faciliteert en die – vooral – instaat is met de share functie te werken. Naar mijn ervaring kun je elkaar online tot ca. 6 mensen goed zien en goed spreken. Voor een plenum gaat tot ca. 12 mensen, als je nog wilt uitwisselen. Daarna kunnen de uitkomsten binnen het plenum aan elkaar worden voorgesteld.)

De tekst uitdiepen

Ik had alle deelnemers van tevoren het werkblad per email gestuurd en hen gevraagd dit *uit te printen*. (Als zij op het scherm naar het document zouden moeten kijken, zouden ze niet goed tegelijk de andere groepsleden kunnen zien.)

In break-outrooms worden de tekst gelezen en de opdrachten uitgevoerd (Per subgroep een moderator die met share kan werken). Het is belangrijk om de tekening bij het groeps gesprek via share *op te slaan!*

Als er niet voldoende mensen zijn die kunnen tekenen met 'share', kun je ook vastleggen wie aantekeningen van het gesprek bij de vragen maakt. Het blijft belangrijk bij de weg en bij de enkele plaatsen met al hun facetten te blijven staan.

Terug in het plenum kunnen de tekeningen gedeeld worden. (Of de groepsmoderator benoemt drie tot vijf inzichten vanuit de groep.)

Tekst- en werkblad: Verdiepen in de tekst

Exodus 17:1-7

¹Vanuit de woestijn van Sin trok het hele volk van Israël verder, van de ene pleisterplaats naar de andere, volgens de aanwijzingen van de HEER.

Toen ze hun tenten opsloegen in Refidim, bleek daar geen water te zijn om te drinken.

²Ze maakten Mozes verwijten. 'Geef ons te drinken, geef ons water!' zeiden ze.

Mozes zei: 'Waarom maakt u mij verwijten? Waarom stelt u de HEER op de proef?'

³Maar omdat het volk daar hevige dorst leed, bleef het klagen. 'Waarom hebt u ons uit Egypte weggevoerd?' zeiden ze tegen Mozes. 'Om ons van dorst te laten sterven, met onze kinderen en ons vee?'

⁴Mozes riep luid de HEER aan. 'Wat moet ik met dit volk beginnen?' vroeg hij. 'Er hoeft niet veel meer te gebeuren of ze stenigen mij!'

⁵De HEER antwoordde Mozes: 'Ga samen met een aantal van de oudsten van Israël voor het volk uit. Neem de staf waarmee je op de Nijl hebt geslagen in je hand en ga op weg. ⁶Ik zal je opwachten op de rots bij de Horeb. Als je op de rots slaat, zal er water uit stromen, zodat het volk te drinken heeft.'

Mozes deed dit, in het bijzijn van de oudsten van Israël.

⁷Hij noemde die plaats Massa en Meriba, omdat de Israëlieten Mozes daar verwijten hadden gemaakt en omdat ze daar de HEER op de proef hadden gesteld door te vragen: 'Is de HEER nu in ons midden of niet?'

Opgaven en vragen bij de tekst

A De weg van het volk

Teken de weg (op whiteboard door de groepsmoderator) en noteer erbij:

- 1) *letterlijk (de weg, de plaatsen en noteer erbij hun belangrijke kenmerken)*
- 2) *figuurlijk (de belevingen en gedrag van de mensen)*

B Wat doet Mozes?

Belangrijke inzichten worden eveneens op het whiteboard genoteerd.

In gesprek met de tekst

Bij de derde stap focus je op onze weg door corona-tijden, in het centrum staat "...hoe verder?"

Vraag 1: *Waarnaar dorsten wij?*

Laat ieder deelnemer eerst overleggen bij zijn/haar eigen antwoord op de vraag. Maak daarna een ronde waarin iedereen kort te woord komt.

Vraag 2: *Inspireert het verhaal jou tot verandering (in perspectief, in doen)? Beschrijf de verandering! (Zo niet: waarom niet?)*

Als het aantal deelnemers het toelaat, gebeurt dit in het plenum. Anders gesprek in breakout-rooms.

Liturgische afsluiting

Wij hebben een gedicht van een deelnemer bij het thema voorgelezen een beelden van de woestijn, een oase enz. laten zien.